

РОЗВИТОК ТА ВПРОВАДЖЕННЯ ФІНАНСОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ФІНАНСОВІЙ СИСТЕМІ

Певним викликом для традиційних гравців фінансової системи став розвиток фінансових технологій, а також поширення організацій, які спеціалізуються на їх вивченні, а також створенні та використанні відповідних продуктів.

Виникнення та поширення фінансових технологій можна пов'язати зі стрімким розвитком інформаційних технологій разом зі значними соціо-економічними та демографічними змінами. При цьому термін «фінансові технології» (або «FinTech», «фінтех») є досить широким поняттям.

Серед напрацювань працівників Європейського Союзу та інших міжнародних фахівців можна знайти визначення фінансових технологій як «технологічно можливих фінансових інновацій, які можуть стати результатом виникнення нових бізнес моделей, додатків, процесів чи продуктів, що здатні суттєво вплинути на ринок фінансових послуг у контексті зміни напрямів, пріоритетів чи швидкості його розвитку» [1].

Прикладом фінтеху можуть бути рішення, побудовані з використанням технології розподілених реєстрів (blockchain), алгоритмів обробки великих обсягів даних (big data), інструментів моделювання (штучний інтелект, нейронні мережі). До таких рішень можна віднести роботизовані сервіси, скорингові системи, хмарні сервіси, розумні контракти, віртуальні валюти тощо. Важливою рисою фінтеху є використання комп'ютерів, мобільних пристроїв зі сторони споживача послуг, та запровадження автоматизації процесів зі сторони провайдера цих послуг.

На даний момент розвитку фінтеху, нерідким явищем є відсутність розуміння природи, рушійних сил та наслідків їх розвитку, як у пересічних громадян, так і в наукових колах.

У загальному вигляді, розвиток подібних технологій відбувається через наявний попит зі сторони суспільства, а поширення – через вигоду від їх використання. При цьому попит та вигода від використання може стосуватися як окремо провайдера чи споживача фінансових послуг, так і поєднувати вигоди декількох учасників.

Умовно можна виділити наступні основні групи учасників:

- споживач послуг (формує попит);
- провайдер послуг (формує пропозицію);
- держава (формує умови та правове поле діяльності).

Споживачем послуг може бути як фізична особа (модель B2C), так і підприємство/організація (модель B2B), а також держава.

У кожного з перелічених учасників на ринку фінансових послуг можна виділити наступні характеристики:

- роль;
- інтереси (вектор розвитку);
- потреби (явні та приховані).

Варто зазначити, що переваги, ризики та наслідки використання фінансових технологій спричиняють відповідний ефект на:

- споживачів послуг;
- провайдерів послуг;
- взаємовідносини всередині кожної з груп, та між учасниками різних груп;
- суспільство як сукупність соціально-культурних надбань.

Зважаючи на те, що фінансові технології ініціюються, розвиваються та запроваджуються організаціями, що вимагає певних витрат, постає питання практичного характеру щодо сценаріїв та способів їх використання і, відповідно, знаходження певної точки оптимуму (серед векторів вигід, ризиків та витрат).

У зв'язку з цим, Європейською банківською асоціацією була покрита певна частина питань стосовно використання фінтеху, серед цих питань наступні:

- вплив розвитку фінтеху на бізнес-моделі існуючих кредитних інституцій [2];
- потенційні вигоди, можливості та ризики для споживачів та фінансових інституцій від використання автоматизації фінансових послуг [3, 4].

В той же час, існують деякі оцінки щодо використання фінансових технологій. Наприклад, Олівер Ваймен стверджує, що автоматизація дозволить організаціям, що надають фінансові послуги, скоротити витрати на 15%. А відповідно досліджень Accenture and McLagan, 8 з 10 найбільших інвестиційних банків сподіваються скоротити свої витрати на 30% за рахунок використання blockchain [5].

Проте, незважаючи на існуючі оцінки щодо потенційних вигід від використання фінансових технологій та існуючих ризиків, подальших досліджень потребує визначення оптимальних способів впровадження цих технологій окремими, різними за масштабами діяльності фінансовими організаціями: за територією, обсягом клієнтів та обсягом послуг, та з урахуванням наявної на ринку конкуренції.

Список використаних джерел

1. Discussion Paper on the EBA's approach to financial technology (FinTech) [Електронний ресурс] // EUROPEAN BANKING AUTHORITY. – 2017. –

Режим доступа до ресурсу: <https://eba.europa.eu/documents/10180/1919160/EBA+Discussion+Paper+on+Fintech+%28EBA-DP-2017-02%29.pdf>.

2. Report on the impact of Fintech on incumbent credit institutions' business models [Электронный ресурс] // EUROPEAN BANKING AUTHORITY. – 2018. – Режим доступа до ресурсу: <https://eba.europa.eu/documents/10180/2270909/Report+on+the+impact+of+Fintech+on+incumbent+credit+institutions%27%20business+models.pdf>.
3. Discussion Paper on automation in financial advice [Электронный ресурс] // EUROPEAN BANKING AUTHORITY. – 2015. – Режим доступа до ресурсу: <https://eba.europa.eu/documents/10180/1299866/JC+2015+080+Discussion+Paper+on+automation+in+financial+advice.pdf>.
4. Report on prudential risks and opportunities arising for institutions from FinTech [Электронный ресурс] // EUROPEAN BANKING AUTHORITY. – 2018. – Режим доступа до ресурсу: <https://eba.europa.eu/documents/10180/2270909/Report+on+prudential+risks+and+opportunities+arising+for+institutions+from+FinTech.pdf>.
5. How finance is being taken over by tech [Электронный ресурс] // Financial Times. – 2017. – Режим доступа до ресурсу: <https://www.ft.com/content/2f6f5ba4-dc97-11e6-86ac-f253db7791c6>.